

Največji slovenski dnevnik v Zdrženih državah. Velja za vse leto - \$6.00. Za pol leta - \$3.00. Za New York celo leto - \$7.00. Za inozemstvo celo leto - \$7.00.

TELEFON: CORTLANDT 2576

Entered as Second Class Matter, September 21, 1902, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CORTLANDT 2576

NO. 183. — ŠTEV. 183.

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 6, 1928. — PONDELJEK, 6. AVGUSTA 1928.

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Nettunske konvencije bodo odobrene.

UREDNIK BEOGRAJSKEGA LISTA USTRELJEN NA ULICI

"Jedinstvo" je večkrat ščuvalo proti Hrvatom ter zahtevalo odstranjenje hrvatskega kmetskega voditelja v interesu države. — Morilec je železničar po poklicu. — Šestnajst glasov proti nemu.

BEOGRAD, Jugoslavija, 5. avgusta. — Posedna komisija beogradske skupščine se je s šestnajstim glasovi proti nemu glasu izrekla za odobrenje Nettunskih konvencij.

Te konvencije dajejo Italijanom važne koncesije ob Jadranski obali in v Dalmaciji.

Odobrenju konvencij so posebno nasprotovali Hrvatje. Ko je bila dosegla dne 20. junija debata svoj višek, je prišlo celo do prelivanja krvi.

Konvencija bodo najbrž še ta teden predložene beogradske skupščini v odobrenje.

BEOGRAD, Jugoslavija, 5. avgusta. — Na poti iz bolnišnice proti domu je bil ustreljen Vladimir Hristovič, urednik tukajšnjega dnevnika "Jedinstvo".

Ustrelil ga je neki železničar. "Jedinstvo" je v zadnjem času večkrat strogo obsojalo kmetskega voditelja Stjepana Radiča in njegovega prijatelja Svetozara Pribičevića.

Parkrat je celo namignilo, da bi ju bilo treba odstraniti v interesu države. Ko se je urednik vračal iz kavarne ga je obkolila tolpa neznanec ter ga j repleta s palicami.

Podal se je v bolnišnico, kjer so ga obvezali. Komaj je stopil iz bolnišnice, se mu je približal mlad železničar ter ga ustrelil naravnost v srce.

Na policiji je železničar izjavil, da ga je zato ustrelil, ker ni mogel več prenašati njegovih napadov na Stjepana Radiča.

JIMMY WALKER SE JE VRNIL

Newyorški župan James Walker se je vrnil s svojega 43 dni trajajočega izleta. — Na svojem potovanju je imel dvanajst govorov za guvernerja Smitha.

Župan Walker je dospel domov večer popoldne, po odsotnosti tri in štiridesetih dni, tekom katerih je potoval v širokem krogu ter vključil v svoje potovanje dober del Zdrženih držav ter tudi majhen kos Mehike in Canade.

Poročila iz Chicaga so izjavila, da je župan izmučen po šestih tednih napornega potovanja. Župan smatra svojih 10,000 milj potovanja za nekako kampanjsko turo. Imel je dvanajst govorov v interesu guvernerja Smitha, se posvetoval s številnimi odličnimi demokrati na jugu in zapadu ter nastopil kot kurir guvernerja v tritinfalnem sprevodu v San Francisco, kjer so ga obsipali s konfetijem po čeli dve milj dolgi poti.

Župan je precej dolgo časa počival v Hollywoodu in v canadskih skalnatih gorah, a je bil še vedno izmučen od dolgih železniških voženj in napornih krajinskih kampanjah.

Svoj zadnji govor je imel v St. Paul. Po celnem dnevu opazovanja žitnih polja in mlekarstvih farm skozi okna Soo Line vlake, je razpravljaj župan o farmarskih problemih z dveh radijskih postaj. V pogovoru s farmerji je rekel, da bi morali farmerji dobiti, karkoli si žele.

NENADNA NEVIHTA

Ljudske množice, ki so iskale v soboto utehe pred vročino na Coney Islandu, so vprizorile naval na vlake, ko je pričel padati dež.

Silna nevihta, ki je izbruhnila v soboto zvečer na Coney Islandu in okolici, je prinesla le delno odpravo proti vročini, ki je ovirala mesto New York pretekli dne. Nevihta, ki je prinesla strašno ploho, se je pojavila skoro brez vsakega svarila in več kot 600,000 ljudi je v kratkem času navadilo na vse železniške vlake. Pri tem so se pripetile tri smrtne nesreče.

Na tisoče ljudi pa je ostalo še vedno v kopalniških hišah tekom cele nevihte. Ploha, katero je spremljalo skoro neprestano bliškanje, je trajala v celem kake pol ure.

Avtomobilisti, ki so dospeli na Coney Island po nevihti, so sporočili, da je padala toča v Bath Beach okraju spremljana od močnih vetrov.

Vročina je seveda povzročila tudi veliko število smrtnih slučajev po vseh istočnih državah.

Kellogg bo najbrž dobil Noblovo nagrado.

WASHINGTON, D. C., 5. avg. Državni tajnik Kellogg bo najbrž dobil Noblovo nagrado za najbolj značilni prispevek k svetovnemu miru. V utemeljevanje se je navedlo njegovo pogodbo za prepoved ali izobčenje vojne in njegovo stalno napram Kitajski.

NOVI ODBOR JSKJ.

Trinajsta redna konvencija je izvolila sledeči odbor: predsednik: Anton Zbašnik; podpredsednik: Paul Bartel; glavni tajnik: Joseph Pishler; glavni blagajnik: Louis Champagne; vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek; nadzorniki so: Rudolf Perdan, John Movern, John Kumše, John Balkovec, W. B. Laurič; porotniki so: Josip Plautz, Joseph Mantel, Anton Okolish; urednik: Anton J. Terbovec.

VOLITVE V KENTUCKY

Idealno vreme ni bilo zmožno spraviti volilcev na volišča. — Glasovanje je bilo manjše kot so obetale najnižje cennitve.

LOUISVILLE, Ky., 5. avgusta. Čeprav je bilo večer vreme naravnost idealno, je prišlo manj volilcev h kongresnim primarnim volitvam kot pa se je splošno pričakovalo.

Največje je bilo glasovanje v prvem kongresnem okraju, kjer upa dobiti državni senator Ferguson demokratično nominacijo nad kongresnikom Gregory, ki ga je porazil pri primarnih volitvah pred dvema leti.

Trije demokratični kandidati niso imeli nikakih nasprotnikov.

Kadilec povzročil eksplozijo.

ASBURY PARK, U. J., 5. avg. Albert Schwenk iz Roselle, N. J., je stal, kadeč cigareto, poleg, ko so polnili njegov gazolinski tank v neki tukajšnji gazolinski postaji. Naenkrat pa se je zavrsila eksplozija, ki je uničila avtomobil ter ranila sedem ljudi, med njimi štiri otroke. V avtomobilu sedela Mrs. Schwenk je bila najhujše ranjena.

Potres v Mexico City.

EXICO CITY, Mehika, 5. avg. Močan potresni sunek, ki je trajal štiri minute, je stresel glavno mesto ob polni popoldne. Nikake obsežne škode ni bilo. Poslopja so se tresla in številni ljudje so pribežali na ceste.

Polet krog sveta predložen.

MADRID, Španska, 5. avgusta. Aeroplanski polet krog sveta, katerega je nameraval vprizoriti kapitan Ramon Franco je bil predložen do prihodnjega aprila.

Kitajski vojniki okradli grobove.

Nemeneči se za zmaje in hudice kot jih obeta obrednik oboževanja prednikov, so umikajoči se severni vojniki opleniili grobove mrtvih Mandču cesarjev v Kavičev ter odnesli za milijone dolarjev vrednosti v obliki biserov in nakita, — kot se je izvedelo večeraj. Najmanj pet tisoč vojakov se je udeležilo tega oskrnjenja grobov. Sedaj stražijo grobove nacionalistični vojniki.

MISSISSIPPI ZOPET OGRŌŽA POLJEDELJSKO OZEMLJE

120,000 ljudi je bilo pregnanih od novih preplav ob Missisippiju. — Številni so brez doma, farme so preplavljene, a dosedaj ni bilo izgubljenih še nikakih življenj.

WASHINGTON, D. C., 5. avgusta. — Nove preplave po celi Missisippi dolini so prizadele več kot 120,000 ljudi, — soglasno s poročili, katera je dobil glavni stan Ameriškega rdečega križa od Roberta E. Bondy, managerja iztočnega okraja, ki je ravnokar završil inšpekcijsko potovanje.

OSUMLJEN UMORA NOČE GOVORITI

LOS ANGELES, Cal., 5. avgusta. — Tukajšnja policija je skušala večeraj zvečer dopolniti virigo dokazov, proti Russell Blair Beitzelu, ki je osumljen, da je umoril devetnajstletno Barbaro Mauger, ki pa ni hotel dosedaj ničesar priznati. S pomočjo svojih dokazov upa poslati policija na viliče mladega inženirja iz Philadelphije, prejšnjega mornariškega častnika ter W. M. C. A. delavca.

Najbolj važni med večerajšnjimi razvoji je bilo razkritje treh svežnjev obleke v Phoenix, Arizona. Policija je prepričana, da so v teh svežnjih obleke mrtve dekliece.

Policija je tudi objavila, da je našla velik revolver v pisalni mizi Beitzela pri inženirski tvrdki, kjer je bil zaposlen pod imenom Burholme. Beitzel je priznan lastništvo revolverja.

Policija je tudi našla karo, katero je vzel Beitzel v najem od neke krajevne avtomobilske agenture za potovanje, s katerega se ni Miss Mauger nikdar več vrnila.

Preiskovalci so pokazala par madežev, o katerih so oblasti prepričane, da so kri. V hiši, v kateri sta živel oba kot mož in žena, je našla policija izrezek iz nekega philadelphijskega lista. V tem izrezku se je pripovedovalo, kako so našli nekega mladega moža iz Philadelphije v okoliščinah, sličnim umoru Miss Mauger.

Policija je polagoma rekonstruirala zgodovino zločina. Beitzel, ki se je naveličal svoje žene, s katero je pobegnil pred par leti na iztok, je pregovoril Miss Mauger, da je odšla z njim v Californijo proti objubi, da se po poročilu ž njo. Dospela sta tjakaj proti koncu preteklega leta. Dne 24. junija tekočega leta, ko sta se vozila po Hollywood gričih, sta se sprla. Policija domneva, da je bil spor posledica dejstva, da se je Beitzel zaljubil v neko tretjo žensko.

Levine išče nov aeroplan. DESSAU, Nemčija, 5. avgusta. Charles Levine, ki je spremljal Chamberlina na poletu iz New Yorka v Nemčijo, je dospel z Miss Mabel Boll semkaj iz Pariza.

Pogajata se baje z Junkersovimi napravami za nakup posebnega aeroplana za nov transatlantiški polet.

Vojaški vlak kolidiral. PARIZ, Francija, 5. avgusta. — 24 vojakov je bilo ranjenih, ko je kolidiral vlak, ki naj bi jih spravil k tanvorom, v ekspresnim vlakom Calais-Bazel.

NAČRTI ZA PREPLAVO SAHARE

Preplavljenje Sahare bo najbrž izpremenilo podnebje Afrike. — Francija razmišlja o petdesetmilijonskem načrtu newyorškega inženirja, da se spravi vodo Sredozemskega morja v Saharo potom kanalov.

LONDON, Anglija, 5. avgusta. — Francoska vlada razmišlja resno o načrtu, da izpremeni podnebje Severne Afrike z ustvarjenjem jezer v saharški puščavi in francoski kabinet bo podal svoj sklep o tem vprašanju že tekom meseca septembra.

Deight Gramman iz New Yorka je inženir, ki je predložil načrt ter se lotil naloge, da zbere v Ameriki sklad petdesetih milijonov za pospešenje tega načrta. Tekom lanske spomladi je napravil pregled popolnoma suhih ozemelj, ki leže pod višino Sredozemskega morja ter segajo od zaliva Gabes v zapadno smer do Biskre. Formuliral je načrte, da se napravi tri ladijske kanale, globoke po 40 čevljev in široke po dvesto, ki bi vezali Sredozemsko morje pri Gabes s tremi suhimi, slanimi jezeri, imenovanimi "schotts". Ceni se, da bi voda Sredozemskega morja stalno preplavila kakih 10,000 kvadratnih milj in da bi segala od Gabes v zapadno smer. To bi pomenjalo vodno črto kakih 250 milj za velike ladje skozi del Tunisa ter globoko noter v Alžir. Glavni namen pa bi bil izpremeniti podnebje ter povečati padanje dežja, kar bo brez dvoma posledica takega preplavljenja, — kot je rekel Gramman. Njegov načrt temelji na nekem poročilu francoske komisije, v kateri se je nahajal tudi Lesepe, ki je napravil leta 1882 natančen pregled cele pokrajine. Med visokimi francoskimi uradniki, s katerimi se je posvetoval Gramman, so bili ministrski predsednik Poincare, minister za javna dela, Tardieu in drugi.

Njegov načrt temelji na nekem poročilu francoske komisije, v kateri se je nahajal tudi Lesepe, ki je napravil leta 1882 natančen pregled cele pokrajine.

Med visokimi francoskimi uradniki, s katerimi se je posvetoval Gramman, so bili ministrski predsednik Poincare, minister za javna dela, Tardieu in drugi.

Njegov načrt temelji na nekem poročilu francoske komisije, v kateri se je nahajal tudi Lesepe, ki je napravil leta 1882 natančen pregled cele pokrajine.

Med visokimi francoskimi uradniki, s katerimi se je posvetoval Gramman, so bili ministrski predsednik Poincare, minister za javna dela, Tardieu in drugi.

Njegov načrt temelji na nekem poročilu francoske komisije, v kateri se je nahajal tudi Lesepe, ki je napravil leta 1882 natančen pregled cele pokrajine.

Med visokimi francoskimi uradniki, s katerimi se je posvetoval Gramman, so bili ministrski predsednik Poincare, minister za javna dela, Tardieu in drugi.

Njegov načrt temelji na nekem poročilu francoske komisije, v kateri se je nahajal tudi Lesepe, ki je napravil leta 1882 natančen pregled cele pokrajine.

Med visokimi francoskimi uradniki, s katerimi se je posvetoval Gramman, so bili ministrski predsednik Poincare, minister za javna dela, Tardieu in drugi.

Njegov načrt temelji na nekem poročilu francoske komisije, v kateri se je nahajal tudi Lesepe, ki je napravil leta 1882 natančen pregled cele pokrajine.

Med visokimi francoskimi uradniki, s katerimi se je posvetoval Gramman, so bili ministrski predsednik Poincare, minister za javna dela, Tardieu in drugi.

Njegov načrt temelji na nekem poročilu francoske komisije, v kateri se je nahajal tudi Lesepe, ki je napravil leta 1882 natančen pregled cele pokrajine.

Med visokimi francoskimi uradniki, s katerimi se je posvetoval Gramman, so bili ministrski predsednik Poincare, minister za javna dela, Tardieu in drugi.

Njegov načrt temelji na nekem poročilu francoske komisije, v kateri se je nahajal tudi Lesepe, ki je napravil leta 1882 natančen pregled cele pokrajine.

Med visokimi francoskimi uradniki, s katerimi se je posvetoval Gramman, so bili ministrski predsednik Poincare, minister za javna dela, Tardieu in drugi.

Njegov načrt temelji na nekem poročilu francoske komisije, v kateri se je nahajal tudi Lesepe, ki je napravil leta 1882 natančen pregled cele pokrajine.

ZADNJI TRENUTKI SEN. VARE-A

Zdravniki se boje, da izvoljeni senator Vare umira in da ne bo preživel dneva. — Dobil je namreč nov apoplektični udarec.

ATLANTIC CITY, N. J., 5. avgusta. — William S. Vare, izvoljeni senator Zdrženih držav iz Pennsilvanije, katerega je zadela preteklo sredo kap na njegovem tukajšnjem domu, ne bo preživel današnjega dne, so izjavili njegovi zdravniki.

Dr. Kirby iz Philadelphije, njegov osebni zdravnik, ki je prišel semkaj z avtomobilom večeraj popoldne, je izdal po peti uri ugotovilo, v katerem je izjavil, da je do bil senator nadaljni udarec in da je njegovo stanje bolj resno kot je bilo kdaj od početka.

Senator, — je rekel Kirby, — je v "stuporju" in njegove oči ne reagirajo na luč.

Ob osmih zvečer se je glasilo, da je poskočila njegova temperatura na 103 stopinje. Mrs. Vare je omedlela, ko je zapustila bolnišnico sobo ter je bila stavljena pod oskrbo zdravnika in bolniške strežnice.

Preje preko dneva je izdal dr. John Shaw, ki je nadomeščal dr. Kirbyja, bulletin, v katerem je rekel, "da je stanje Mr. Varea najbolj upopolno izva časa, odkar je zbolel".

Razven zdravnikov, bolniških strežnic in neposrednih članov družine ni bilo nikomur dovoljeno stopiti v bolniško sobo.

Na stotine brzojavk in pisem je dospelo. Vsa pisma so izražala simpatije in nekatera sporočila so prišla od ljudi, ki niso znani Mrs. Vare in njegovi družini. Med te je bila vključena tudi simpatijska brzojavka predsednika Coolidgea in Herbert Hooverja.

Umor in samomor 88-letnega starca

NEPTUNE CITY, N. J., 5. avg. Henry Stone, star 88 let, umirovljeni warden Essex County jetnišnice, je ustrelil svojo sinovo, Mrs. Jennie Stone, staro 58 let, ko je sedela pri šivanju ponoč večeraj zvečer. Ko je padlo njeno truplo na tla, si je končal svoje lastno življenje.

Tragedija se je pripetila na domu njegovega sina, Fred Stonea na Oak Terrace, odkjer je videti na Shark River Bay, kjer se je vršila jahtna regata. Starejši Stone je tuhtal v zadnjem času ter se domneva, da je izvršil dejanje v začasni blaznosti, povzročeni od melanholije.

Smrt bogatega hotelirja. PASADENA, Cal., 4. avgusta. Tukaj je umrl John Conlston, bogat hotelir. Našli so ga mrtvega v kopalni banji. Zadelo ga je kap.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din. 1,000	\$ 18.40	Lir 100	\$ 5.90
" 2,500	\$ 45.75	" 200	\$ 11.50
" 5,000	\$ 91.00	" 300	\$ 16.95
" 10,000	\$ 181.00	" 500	\$ 27.75
" 11,110	\$ 300.00	" 1000	\$ 54.50

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim zvezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIM "NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y. TELEPHONE: CORTLANDT 497

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivalične naznani, da hitreje najdemo neslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

PRESEDNIŠTVO V MEHIKI

Politični voditelji so običajno toliko previdni, da ne napravijo nobenega važnega koraka prej, dokler se ne prepričajo o ljudskem razpoloženju.

Podomače bi se reklo: Vedeti morajo, v katero smer rihja veter. Nato po vetru naravnajo jadra.

Najbolj priljubljena metoda jim je, uvesti javno debato, da se sliši zvonjenje z obeh strani. V takem slučaju se kaj kmalu prepričajo, če bo njihov predlog sprejet, ali bo naletel na gluha ušesa.

Po tem navodilu se vrši tudi mehiška politika, kjer prej nikdar ni prišla do izraza volja naroda, ampak sta vedno odločevala sila in vpliv močnejšega.

Za velik napredek je treba smatrati vsledtega dejstva, da bo narod odločeval kdo bo zasedel predsedniško mesto, ki bo izpraznjeno meseca decembra.

Iz glavnega mesta Mehike so dospela zadnje dni jako pomirjujoča poročila.

Takoj po umoru novoizvoljenega predsednika generala Obregona je vse kazalo, da bo vržena dežela v krvavo revolucijo.

Zavladal je bil neobičajen mir, kakoršen je le mir pred strašnim viharjem.

Nasprotniki predsednika Callesa in prijatelji pokojnega Obregona so skušali spraviti Callesa iz urada.

To bi pomenilo krvavo revolucijo, koje posledice si zaenkrat niti predstavljati ni mogoče.

Callesovi zavezniki so pa medtem otipovali ljudsko razpoloženje.

Najprej so namignili, da bo Calles brezpogojno ostal na svojem mestu.

Ta vest je povzročila najprej velika nesoglasja. Končno je pa naletela na splošen odpor.

Zatem je bilo rečeno, da bo Calles še dve leti predsednik ter da bo tekom teh dveh let zasledoval politiko, ki si jo je Obregon zamislil.

V to svrhu naj bi mehiški kongres izvolil Callesa provizoričnim predsednikom.

Medtem naj bi se vršile nove volitve, pri katerih naj bi narod izvolil Callesu naslednika.

Takoj so se pa pojavili dvomi, če je tak predlog, izvedljiv pod obstoječo mehiško ustavo.

O tem sedaj v Mehiki živahno debatirajo ter bodo še precej časa, kajti o tem zamore odločevati edinole kongres, ki se bo sestel meseca septembra.

Do tistega časa se pa utegnje stranke glede te sporne točke sporazumeti.

Medtem je pa dospelo iz Mexico City poročilo, da je predsednik Calles povedal svojim prijateljem, da namerava dne 1. decembra odstopiti ter da ne bodo njegovi pristaši ukrenili ničesar, kar bi ne bilo s postavo v soglasju.

Če je to resnica, je nadaljni dokaz, da sosednja republika napreduje.

Četudi bi Calles ostal v uradu, kar bi se moglo zgoditi edinole z izrecnim dovoljenjem kongresa, bi bilo to dejanje postavno.

V prejšnjih časih namreč niso mehiški predsedniki nikogar vpraševali za svet in dovoljenje, ampak so se z mečem vzdrževali na krmilu.

Za Združene države je neizmerno velike važnosti, da se vprašanje glede mehiškega predsedništva reši na mirnem načinu.

Hija Longfellowa podrti
FITZFIELD, Mass., 5. avgusta
— Glasna mare hila, v kateri
je svet Henry W. Longfellow kot
napisal med drugimi stvarmi "The
Old Clock on the Stairs" bo podrti
ta, da se umakne nekemu železku
na stol Henry W. Longfellow kot
su poslopu.

Novice iz Slovenije.

Napad iz zasode.

Iz Ormoža pišejo: Ko je te dni popoldne opravljaj svojo službo sodni eksekutor Mirko Ludviger v vasi Jastrebič ob stari madžarski meji, sta iz zasode ob glavni cesti Jastrebič-Sv. Boltenk padla dva strela iz samokresa. Drugi strel je zadel prvo kolo dvokolesa in ga poškodoval. Orožniki so storilec na sledu.

Smrt v vojaškem.

Te dni se je zadušil v 15 m globokem vodnjaku Riharda Harlasa v Ormožu delavec Ivan Vrbnjak. Došli zdravnik dr. Anton Hrovat je ugotovil le smrt.

Nevaren cerkveni tat v novomeških zaporih.

Pretekle dni se je posrečilo orožniku-narednika Feliksa Pokoveu in kaplaru Mirku Kovaču z orožniške postaje v Trebnjem, da sta izsledila v Dol. Sevnici, občina Mirna, zloglasnega cerkvenega tataru Ivana Fraklja, rojenega v Ljubljani, a pristojnega v občino Avšiče, srez Radovljica. Ko sta ga orožnika aretirala, se jima je predstavil z besedami: "Čast mi je gospoda, da se vam predstavim! Ivan Frakelj!" V gostilni je pripovedoval, da je bil pri trapistih v Rajhenburgu in da je prav prijetno živel pri njih. Frakelj je po poklicu vrvar. Nedavno je pobegnil iz ma-

riborske kaznilnice in odšel v Italijo. Po dosedanjih prijavah, ki pa še vedno prihajajo, je Frakelj samo na Bledu pokradel za 12.500 dinarjev cerkvenih prtov in raznih zlatih križev, po drugih cerkvah in privatnih stanovanjih pa za okoli 40 tisoč Din.

Smrtna žrtev Drave.

Na pobožni strani se je kopal s svojo soprogo železniški ključavničar Jakob Berghaus. Njegova žena se je držala z drugimi kopalci ob bregu, on kot dober plavalca pa je večkrat zaplaval daleč v stran. Okrog pol 5. popoldne, ko je bil sredi reke, ga je očitno zagrabila krč, in mahoma je izginil pod vodo. Od obeh strani so zaplaval nekateri smejejši plavalci na pomoč, a se ponesrečene ni več pokazal iz valov. Nesrečni mož zapuščal ženo z detetom.

KAKO SO NAŠLI LOEWEN-STEINOV TRUPLJO

Truplo znanega belgijskega bankirja Loewensteina, ki je na tako skrivnosten način izginil iz svojega aeroplana med poletom iz Anglije v Bruselj, so končno vendar našli. V petek so se popoldne odpeljali v svojih čolnih bulonjski ribiči na lov. Ko so priveslali v bližino rtiča Cap Grisnez pri Calaisu, so nenadoma opazili v vodi truplo, katero so takoj potegnili k čolnu in ga obrnili na hrbet. Nudil se jim je strašen prizor. Truplo ni imelo na obrazu nobenega mesa več in je bilo tudi po ostalem delu telesa tako razjedeno, da je bilo groza pogledati. Ker se jim je studilo, da bi truplo potegnili v čolnu, so ga privezali na močne vrvice in ga vlekli za seboj. Ko so prispeli v calaisko pristanišče, so o strašni najdbi obvestili pristaniško policijo.

Policajska komisija je pričela takoj preiskovati že napol razpadlo truplo in je kmalu ugotovila senzacionalno dejstvo, da gre za truplo bankirja Loewensteina, ki je ležalo že 14 dni v vodi. Identiteto trupla so ugotovili po zlati zapestni uri, ki je bila las Loewensteina, in pa po zapestnici, na kateri je bilo vgravirano Loewensteinovo ime in njegov bruseljski naslov. Če na truplu ne bi našli ure in zapestnice, bi v razpadajočem truplu ne spoznali Loewensteina. Policija je truplo takoj odpeljala in tamkajšnji mestni župan pa je izdal Loewensteinovi mrtvaški list.

Mnogo pa da misliti dejstvo, da je bilo truplo, ko so ga našli, oblečeno zgolj v spodnje hlače, svile, ne nogavice in obute v čevlje. Zato je vzrok bankirjeve smrti še vedno nepojasnjen in zagoneten. Nastaja vprašanje, kam je izginila ostala obleka, ker je bil Loewenstein tedaj, ko je izginil iz aeroplana, popolnoma oblečen, razen ovratnika in kravate. Zato so se v gotovih krogih pričele razširjevati domneve, da je bil na Loewensteina izvršen atentat. Tudi policajska preiskava je uvedena v tej smeri.

Še isti dan je bilo truplo sodno obducirano. Obdukcijška komisija je ugotovila na levi strani prsi in na hrbtu večje in globoke rane. Trebuh se je Loewensteinu med padcem iz višine 1300 metrov v vsej dolžini razpočil in je vse drobje izstopilo. Na truplu manjka tudi del leve noge. Obraz so ribe prav do golih kosti ogledale. Bankirjevo rodbino so o najdbi in pokopu trupla takoj obvestili.

Iseljevanje.

Z vseh strani Julijske Krajine odhajajo naši ljudje v širni svet, največ v Ameriko. V tržaški "Edinosti" čitamo pogostoma podredne izseljencev. Ki se na potu spominjajo svoje in svoje lepe rodne dežele, ki jo zapuščajajo za vedno. Veliko je vzrokov za izseljevanje, med njimi tudi po vojni nastalo zapravljanje denarja, razviti so je kmečki luksuz, ki zahteva svoje žrtve.

Iz Jugoslavije.

Muševska smrt zabavna ženo.

Zagrebski listi poročajo o strašni smrti žne, ki je postala žrtve svojega zverinskega moža. Poveljni orožniške postaje v Vrabču Imbro Tath je srečal pri Černomeru nekega dečka, ki je bridko jokal. Povedal je orožniku, da se piše Ivico Bošnjak in je sin Djure Bošnjaka, hišnega posestnika v Černomeru. Deček je nadalje izjavil, da ga oče strašno pretepa in trpinči z gladom tudi njegovo mater, 45-letno Marijo, ki leži že dolbolna na sušici. Če ne kaj ni so javili orožniku, da je nenadoma izginil 14-letni Ivica. Orožnik je odšel v Černomer in ker ni bilo Bošnjaka doma, je obiskal njegovo bolno ženo. Ležala je v postelji že osmi mesec v zadnjem štadiju jetike. Videlo se ji je, da zelo trpi. Pripovedovala je orožniku strašne stvari. Kako jo mož trpinči, da ji ne da hrane. Sosedo so ji prinášale na skrivoma hrano. Na vprašanje, kje je mali Ivica, je nesrečnica odgovorila, da je vzel 30 dinarjev in dijaško legitimacijo in neznano kam pobegnil, ker ga je oče v pijanosti strahovito pretepel. Kmalu nato je žena nenadoma umrla.

Orožnik se je informiral o njeni smrti pri sosedih. Ti so mu pripovedovali, kako je podivjani mož trpinčil bolno ženo, da je morala stradati. Ko je izvedel, da ji sosedo skrivoma prináša hrano, je opsoval bolnico in ji pretil, da jo bo vrget na cesto. Na dan, ko je bila nesrečnica odpeljana v bolnico, se je solnčila na dvorišču. Prišel je mož in jo pograbil ter vrget v hišo. Tedaj ji je postalo tako slabo, da so morali poklicati rešilni voz. Ivica je povedal sosedu, preden je pobegnil, da je slišal, kako se je oče pogovarjal z neko žensko, ki ga je nagovarjala, naj umori ženo in otroka. Oče je odgovoril, da jo bo že ubil, če jo v nekaj dneh ne vzame vrag. Orožnik je uvedel preiskavo in dognal, da Bošnjak občejuje z neko zelo sumljivo žensko, s katero se je seznanil v neki predmestni kavarni in ki ga je nagovarjala, naj spravi ženo in otroka s sveta. Alkoholik Bošnjak je bil slepo orodje te ženske in je pod njenim vplivom ravnal z ženo prav zverinsko.

Orožnik je Bošnjaka in njegovo priležnico aretiral in izročil sodišču v Zagrebu.

Strašna smrt pod vlakom.

Iz Osijeka poročajo, da je neki železničar našel na progi pri tovarni sladkorja moško truplo, ki je bilo strohovito razmesarjeno in spačeno. Na njem so bili znaki tragične in strašne smrti. Prijavil je zadevo policiji, ki je ugotovila, da je ponesrečenec delavec Fran Volanič, 26 let star, nameščen pri špediterju Freundu. Delavec je pil v neki predmestni gostilni, ki se nahaja v bližini proge. Najbrž se je vračal pijan domov in ga je povzročil vlak, ko je hotel prekorati progo. Delavčovo truplo je popolnoma razmesarjeno. Lobanja je zdrobljena in možgani so ležali daleč okoli. Truplo so odpeljali v mrtvašnico.

Delavec je bil oženjen in oče sedmih otrok.

Letalska nesreča v Novem Sadu.

Kakor vsak dan, so se tudi te dni vezbali na letališču v Novem Sadu letalci, med katerimi je bil tudi poročnik Kostič. Letalski poročnik se je dvignil s svojim letalom in ko je dospel v višino kakih 200 m, se je letalo začelo nagibati na stran in je tresčilo na tla. Motor je še vedno ropotal v razbitem letalu na zemlji in benein je tekel iz rezervoarja. K sreči se pa ni vnel, kar bi povzročilo težko nesrečo.

Na kraj nesreče je takoj prihitelo rešilno moštvo in je potegnilo poročnika izpod razbitega letala. Kostič ima poškodbe na glavi, ki pa niso smrtno nevarne. Odpeljali so ga v petrovgradinsko vojaško bolnico. Po mnenju zdravnikov bo ponesrečeni poročnik kmalu okreval. Letalo je bilo tipa "Devoitin" in je bilo še novo. Posebna komisija proučuje vzroke letalske nesreče, ki ni k sreči zahtevala človeške žrtve.

8 KONVENCIJE J. S. K. J.

Dne 1. avgusta se je na predlog br. Jerina, št. 40, odglasovalo, naj se zapisnik 13. redne konvencije tiska v angleščini in prvi vrsti radi mladine in društev, ki poslujejo v angleščini.

Nato se je vršila precejšnja debata radi zadržanih napadov na glavne urednike J. S. K. J.

Neki napad je prišel celo od nekega "č. g.", ki je bil izmed vseh najbolj barabski.

31. julija je bila prijetna zabava. Videli smo igro "Čašica kave", občudovali spretnost treh Moravčevih hčer ter navdušeno poskale kupletu "Beraček", ki je bil res mojstrsko zapet.

Dne 1. avgusta zvečer po sedmi uri so si delegatje in delegatkinje ogledale naravne krasote v okolici Ely. Ta izlet je vodil Josip L. Champa.

Perušкова razstava je povoljno obiskana.

Dne 1. avgusta je prišel na Ely operni pevce Anton Šubelj. Kako bo pa na njegovem koncertu, bom že sporočil.

Dne 2. avgusta popoldne je bil pogreb Marije Lauka, članice dr. št. 1, J. S. K. J.

To je tukaj že drugi slovenski pogreb, odkar se je sestala konvencija.

Zvečer 2. avgusta bo banket. Kaj vse bodo napekle elyške kuharice, bom o priliki sporočil.

Urednik Nove Dobe dobi pomočnika za tri ure na teden, da bo urejeval angleški del Nove Dobe. Matija Pogorelec.

Peter Zgaga

Ta je iz modernega časa. Take so dandanes na dnevnem redu.

V prijetni sobici, prej gnezdu kot sobi podobni, je mladenič objemal in poljuboval dražestno žensko bitje.

Naenkrat se odpro vrata. Vstopi mrkogled dedec z revolverjem v roki.

Fantu je pri prič padlo sree v hlače.

— Ne streljajte, gospod, ne streljajte gospod, — je prosil in jee-ljal. — Oh, saj se bom poročil z njo. Samo streljati ni potreba.

— Kaj bi se poročal? Saj sem vendar jaz z njo poročen. Pred tremi dnevi sem se poročil.

— Potem mi pa dovolite, da grem. Nikdar več se ne bom prikazal. Izginil bom, da me ne bo nikdar več videla, niti vi, niti ona.

— Malo prenelag si, fant. Jaz imam drug, še lepši načrt. Če nočeš, da te takoj na mestu ne polhladam, jo še enkrat objemi in jo toliko časa drži, da bom jaz izginil, da me ne bosta nikdar več videla, ne ti in ne ona.

K zdravniku je prišel farmar in mu potožil:

— Mojega konja kolje po črevesju in zato sem prišel.

— Dragi moj, — mu je rekel zdravnik, — niste prišli k pravemu. Živinozdravnik je za take stvari.

— Sem bil pri njem.

— No, in kaj?

— Dal mi je cevko in zelenkast prašek ter mi rekel naj pihnem s cevko prašek konju v gobec, pa mu bo odleglo.

— No, in?

— Sem našel prašek v cevko, vtaknil cevko konju v gobec, pa je konj prej pihnil kot jaz.

Mladi zakonec je takole opozoril svojo ženo na zakonske dolžnosti:

— Poslušaj, kaj se je zgodilo. Kaj piše časopis. Da je bandit napadel samotnega popotnika ter ustrelil nanj. Kroglja je pa zadela v gumb na suknji in odskočila od njega. To mu je rešilo življenje.

— Oh, to ni nič posebnega, — je odvrnila mlada žena. — Taki slučajji so se že večkrat pripetili.

— Meni se ne more pripetiti.

— Zakaj ne?

— Zato, ker nimam nobenega gumba na suknji.

Ko je prišel italijanski ministriški predsednik Mussolini v malo laško mestee, mu je priredilo prebivalstvo navdušen sprejem.

Ob vohdu v mesto je bil velik slavolok. Na pozlačeni vrvi je visela sijajna krona. Nad krono je bil napis: — "Zasluziš jo!"

Komaj je bil Mussolini v mestu, se je ulila velikanska ploha. Padalo je do večera in se še pozno v noč.

Šele krog polnoči se je zjasnilo. Mussolini se je vračal. Nikjer nobenega človeka. Mestee je splo, utrujeno od navdušenega sprejema.

Cesta je bila blatna. Vihar je potrgal zastave, vihar je uničil slavoloke, odnesel je sijajno krono in zlato peno z vrvi.

Le zanjka je nihala v vetru in na zanjki napis: — "Zasluziš jo!"

Ne vem, če sem vam že povedal ali ne, toda to se je zares zgodilo v Downtownu.

— Po Peti ali Šesti cesti se je približal rojak. Bil je ves obtolčen in krvav.

Teljav ga je obkolilo par prijateljev.

— Za božjo voljo, kaj pa je s teboj? Kje so te namlatili?

— O, pustite, saj ni nič hudega.

— Za vsaj domov pojdi. Domov te bomo spremili, da se boš umil in preoblekel.

Rojak jih je divje pogledal.

— Nak, domov pa ne. Za noben denar ne, za ves svet ne. Z doma sem namreč prišel.

KNJIGE VOENIKOVE DRUŽBE

v LJUBLJANI za leto 1927

so sledeče:

VOENIKOVA PRATIKA za leto 1928;

HIŠA V STRUGLI, povest;

VLADKA IN MITKA, opisl;

VOENIKI IN PREROKI, (sgodovinska razprava).

Člani so jih že prejeli.

V ZALOGI IMAMO ŠE NEKAJ IZVODOV

CENA VSEM ŠTIRIM \$1.50

Kdor hoče postati član te družbe za leto 1928 naj pošle naročnino še zdaj. Članarina za člana je samo \$1.00 na leto

Naročila pošljite na: — "Glas Naroda" 82 Cortlandt Street, New York

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO

English-Slovene Reader

Sestavil

Dr. F. J. KERN

Cena s poštnino SAMO \$3.

Knjiga vsebuje nauke o izgovarjavi angleških besed; vaje za učence angleščine; berila in članke s slikami ter kratek angleško slovenski in slovensko angleški besednjak (4000 besed).

Naročila pošljite na:

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt St. New York

KRATKA DNEVNA ZGODBA

CLAUDE MARSEY:

GALANTNI ŠOFER

Tereza Hubertin je povabila prijateljice na čaj. Dame so govorile o toaletah in politiki: to dvoje so dobro ujema, je-li?

Kar je vstopila v salon gospa Reaumont. Zleknila se je v naslonjač, stisnila glavico med mehke blazine in vzdihnila:

— Groza me je pomisliti, kaj se mi je pravkar pripetilo. Le pomislite, ko sem hotela plačati šoferju, sem bila tako neprevidna, da sem ga vprašala, če sem mu še kaj dolžna. In čujte, ta predrznež mi je odgovoril: Seveda, princeza — poljubček!... Mislim, da se od groze onesvestim.

— Ali je mogoče, da se kaj takega pripeti? — je vzkliknila debeluška Baudru.

— No, seveda, že dobro, da vas ni zadela od groze kap, — je pripomnila Tereza Hubertin smeje.

— Da, toda pomislite, kako strašna pustolovščina je to!

Tereza je položila svoj šaf na mizo in vzkliknila:

— Meni se pa ne zdi to nič posebnega. Nasprotno, zdi se mi zelo zanimivo in originalno. To diši vsaj malo po romantiki, ki je v naši prozaicni moderni dobi tako redka. A kaj more biti za žensko mlakavneje, nego je romantično navdahnjen mož? K sreči te vrste ljudje ne izumirajo.

— Po vaših besedah sodeč ste imeli vsaj enkrat v življenju opraviti s takim romantičnim dečkom, — se je oglasila gospa Reaumont.

— Ne tajim, — je odgovorila Tereza. — Tik pred poroko sem doživela zanimivo storijsko.

— Ali bi jo nam mogli povedati?

— Zakaj pa ne? Kar poslušajte!

— Bili smo povabljeni na večer k belgijskemu ministru, ki je priredil prvi ples v sezoni. Moja mati je dovolila, da si naročim plesno obleko pri svoji šivilji. Lahko si mislite moje veselje. Štirinajst dni je minilo in ta čas sem večkrat primerjala plesno obleko pri šivilji. Slednjič je napočil dan, ko

bi mi morala šivilja poslati plesno obleko. Toda nihče je ni prinesel. Tako je sem telefonirala šivilji.

Jutri bo sigurno narejena — so mi odgovorili.

Toda tudi drugi dan plesne obleke ni bilo od nikoder. A ples je bil napovedan za isti večer. Prestojalo mi ni drugega nego skočiti v avto in odpeljati se k šivilji.

Tako sem tudi storila. Ker je pa pričakovala moja mati maserko, a komornica je bila po opravkih v mestu, sem odšla z doma sama. Bilo je prvič v mojem življenju, da sem prestopila prag domače hiše brez spremstva.

No torej, stopila sem na cesto, poklicala najbližji avtotaksi in hajdi na pot.

Komaj sva zavila v bližnjo ulico, sem se spomnila, da sem pozabila vzeti seboj denar. Kriva je bila mamica, ki mi nikoli ni dovolila samostojno razpolagati s časom in denarjem. Bila sem vajena hoditi vedno z njo.

Napaka je bila storjena in treba jo je bilo popraviti. Nisem pa mislila, da bi si mogla denar izposoditi od šivilje. Razmišljala sem, kaj bi dejala šoferju in kako bi našla izhod iz neprijetnega položaja.

Kaj ko bi mu zastavila nakit? Morda bi pa kazalo izrabiti ugodno priliko in skočiti iz avtomobila? Skratka po glavi so mi rojili najrazličnejši načrti.

Avtomobil je pa drvel dalje. Čez pet minut sva bila že na cilju. Izstopila sem in dejala šoferju:

— Pozabila sem ročno torbico. Ne vem, kako naj vam plačam voznjo.

— Oh, gospodična, to je malenkost, — je odgovoril šofer. — Z veseljem vas odpeljam nazaj, če vam je prav.

Zagledala sem se v obraz moža, ki je govoril z menoj tako uljudno. In lahko si mislite moje presenečenje, ko sem opazila, da je njegov obraz lep in da ima mož inteligentne oči. Izgubila sem ves pogum in zajecljala sem:

— Toda, gospod... saj sem vam že povedala, da... nimam denarja, — Nobenega izgovora, prosim, — je odgovoril. — To bi me žalilo. Opravite mirno svoje posle, jaz pa počakam tu pred hišo.

Ubogala sem ga in odšla po stopnicah. Šivilja mi je sporočila, da je njena pomočnica pravkar odnesla k nam pojo obleko. Pomirjena sem se vrnila pred hišo, kjer je čakal galantni šofer.

Dala sem mu svoj naslov in sedla v avtomobil. Spotoma sem začela znova razmišljati o svojem kočljivem položaju.

Zares, z nepravilnim računam si nisem več belila glave. Zado-stovalo bi zadržati šoferja za hip pred našo hišo in mu poslati denar po slugi. Toda vznemirjala me je zavest, da sem v oblasti tega prijaznega mladeniča in nehoti sem mislila, kdo bi utegnil biti. Navaden šofer? Morda, ali pa...

Videla sem elegantno, vitko postavlo. Ko je nekoliko okrenil glavo, sem zagledala njegov energični, fini profil. V nseh mi je še vedno zvenel njegov glas. Moja fantazija je blodila po najrazličnejših domnevah in ugibanjih, v katerih sem našla neko čudno privlačnost.

Slednjič se je avto ustvil. Povesila sem oči in zašepetala: — Ali lahko malo počakaate? Takoj vam pošljem denar.

Toda v moje največje presenečenje je galantni šofer odgovoril: — Saj ni treba, gospodična. Ničesar ne sprejemem. Presrečen sem, da ste dovolili storiti vam uslugo.

Ta fraza se mi je zdela nekam prisiljena. Šoferjevo vednje in njegova pretirana galantnost mi je šla na živce. Slednjič sem mu obrnila hrbet, misleč: Kaj početi? Saj je tako prijazen, da bo go tovo vzel denar, ki mu ga takoj pošljem.

Toa sluga, ki sem ga poslala doli, se je vrnil z denarjem v roki. Avtomobila ni bilo več pred hišo. Moj šofer je izginil.

To je pa res zanimivo, — je vzkliknila gospa Reaumont. — Toda v tej prigodi ne vidim nič romantičnega.

— Počakajte. Saj še nisem povedala vsega, — je odgovorila Tereza. — Še isti večer sem bila na plesu pri belgijskemu ministru. V onih časih smo plesali samo stari boston. Plesala sem in naenkrat se mi je približal mlad gospod in ko mi ga je predstavila ena mojih prijateljic, me je povabil na ples.

Dvignila sem glavo — pred menoj je stal moj šofer. Da, isti, ki me je zjutraj peljal k šivilji, samo da je bil zdaj pravi gentleman, v elegantnem črnem fraku.

Bila sem tako presenečena, da sploh nisem mogla spregovoriti.

Ponudil mi je roko in zavrtela sva se. Plesal je izborno. Čez nekaj časa se je nagnil in mi zašepetel na uho:

— Gospodična, nočem, da bi mislili o meni kaj slabega. Čez dan sem šofer, ponoči pa postanem to, kar sem zdaj. Moj oče, ki si je pridobil kot industrijalec lepo premoženje, ne dovolja, da bi pasel lenobo. Kr sem pa pred leti zakrivil neko neumnost, je znatno omejil moj rodbinski delež. Za no-meno delo nisem bil sposoben, samo šoferski poklic me je že v zgodnji mladosti zanimal. Postal sem torej šofer. Imam svoj avtomobil, služim denar na pošten način. Vozim ljudi pa mestu, a če naletim slučajno na lepo damo, jo prav rad peljem brezplačno.

— Glej no, še nikoli nam nisi omenila te pustolovščine, — je dejala debeluška Baudru.

— Zato ne, ker sem se bala, da se mi boste smejale, — je odgovorila Tereza.

— Ali ste še kdaj srečali galantnega šoferja?

— Da, zelo pogosto.

— In še vedno šofira svoj avto?

— Ne, po očetovi smrti volim njegovo podjetje.

— Ali bi smela vprašati, kdo je ta originalni šofer?

— Seveda. Sicer pa pravkar prihaja. Evo ga.

In Tereza je predstavila presenečenim damam svojega moža.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — YUGOSLAV BUREAU

SMITHSONIAN INSTITUTION — VELIKA ZNANSTVENA USTANOVA

Dne 10. avgusta bo 82 let, odkar je bila ustanovljena Smithsonian Institution, katera odgovarja približno onim inozemskim ustanovam, ki slovijo pod imenom akademije znanosti. Kdor gre v Washington, zamudi mnogo, ako ne obišče Smithsonian institucije in osmerico zavodov pod njenim nadzorstvom, največji narodni muzej (National Museum) in narodno razstavo umetnosti (National Gallery of Art).

Čudovita zgodovina Smithsonian institucije sega nazaj v l. 1826, ko je James Smithson iz Angleske, sin vojvoda Northumberlandskega in potomec angleškega kralja Henrika VII, zapustil v svoji oporoki svoje premoženje od \$550.000 Združenim Državam v svrhu ustanovitve zavoda "za povečanje in razširjanje znanosti med ljudmi".

James Smithson ni bil nikoli v Združenih državah. Mlada ameriška republika ni bila onih časov nič kaj popularna na Angleškem; mnogi so celo prorokovali razpad Združenih Držav. James Smithson, odlični kemičar in mineralog, pa je očitno veroval v bodočnost svobodne republike v Novem svetu in je podaril sredstva za zavod, ki je postal osnova ameriške znanosti.

Kongres je sprejel zapuščino, pa ne brez ugovorov. Leta razpravljanja so minula, predno se je sklenilo, kako obliko naj zadobi Smithsonian institucija. Tako je bila ta ustanovljena še le v avgustu l. 1846. Kakor je bilo končno organizirana, je bila Smithsonian Institution organizacija pod privatnim vodstvom in s privatnim sklado, ali pod varstvom in poverjeništvom ameriške vlade. Nekateri raziskave Smithsonian institucije so postavile temelj za ustanovitev deveterice vladnih uradov, vsečevi vremenski urad. Sedmoro izmed teh je še vedno upravljana od Smithsonian institucije po navodilu Kongresa, namreč na-

rodni muzej, narodna galerija umetnosti, urad za ameriško narodopisje (etnologijo), narodni zoološki park, zvezdarna (Astrophysical Observatory), International Exchanges in urad za mednarodni katalog znanstvene literature.

GIBANJE PROTI OKRUTNOSTI NAPRAM ŽIVALIM

Gibanje za človečnost napram živalim se je tako razvilo v zadnjih letih, da je postalo eden izmed činiteljev, ki prispevajo k boljši civilizaciji. Prvi zakoni proti okrutnosti napram živalim so bili sprejeti na Angleškem, od koder se je gibanje razširilo čez Evropo in Ameriko.

Prva organizacija te vrste v Ameriki "The American Society for the Prevention of Cruelty to Animals" (Amer. društvo za preprečitev okrutnosti napram živalim) je bila inkorporirana dn 10. aprila no vsled prizadevanja Henrika Bergh, Amerikanca nemškega por. 1866 s strani newyorške legislature. Društvo je bilo ustanovljeno malo dni po ustanovitvi tega društva je bil državi New York sprejet prvi obširni zakon v Ameriki za varstvo živali. Zakon je določal:

"Vsakdo, ki bi vsled svojega dejanja ali nehanja z zlobnim namenom ubil, pohabil, poškodil, mučil ali kruto udaril konja, mulo, kravo, živino, ovece ali druge živali, ki jih on ali kdo drugi lastuje, bo kriv pregreška."

Gibanje človečnosti napram živalim (Humaneness) se je kmalu razširilo tudi na druga mesta v Združenih Državah. Dandanes imamo 405 "humane societies" (kakor se nazivajo ta društva za varstvo živali) v Združenih državah in 32 v ostalih ameriških deželah. Drugod v inozemstvu je kakih 500 organizacij proti okrutnosti napram živalim.

"American Society for the Prevention of Cruelty to Animals", znana pod kratico "A.S.P.C.A.", ima svoj glavni stan v New Yorku, na Madison Avenue in 26. ulici. Od l. 1921, ima to društvo oddelek za vzgojo k človečnosti (Department of Humane Education), katerega naloga je izvrševati propagando za uljudnost napram živalim v kolah potom predavanj, slik in lepakov.

Delovanje Smithsonian institucije

O Smithsonian Institution se dostikrat pravi, da je "rodilni ameriške znanosti". Pospeševanje raziskovanj na novih poljih je njena prva naloga in Institution je znatno prispela skoraj k vsaki panogi znanosti, zlasti na polju vremenoznanstva — (meteorologije), zemljeslovja (geologije), rastlinstva (botanike), živalstva (zoologije) in narodopisja (etnologije).

Smithsonian izvršuje izvirne znanstvene raziskave, izvedenih po činiteljih, ki niso direktno v zvezi z institucijo, toliko po ameriških kolikor inozemskih znanstvenikih. Tako je, na primer, nemški znanstvenik Schumann vžival podporo Smithsonian institucije v svojih pionirskih študijah o ultra violetnih žarkih.

Vse publikacije institucije se razpošiljajo zastoj knjižnicam in znanstvenim zavodom širom sveta. Posebni urad institucije, takozvani International Exchange Service se bavi z zamenjavo znanstvenih informacij med Združenimi Državami in ostalim svetom.

Institucija odgovarja vsako leto mnogo tisoč ljudem na vprašanja o znanstvenih predmetih. Ta vprašanja prihajajo od največjih učnjakov na svetu, pa tudi od polupismenih ljudi. V zadnjem času je Smithsonian privedila tudi nekoliko radio-predavanj s strani odličnih učnjakov.

Sedanji tajnik Smithsonian institucije je Charles G. Abbott, zvezdoslovec, ki slovi po svetu po svojih raziskavah o solnčni radiaciji.

Literatura, ki jo društvo izdaja, je tako znamenita, da proučje za isto prihajajo iz vsega sveta. Na tak način je to slovito ameriško društvo prvobornilec na vsem svetu za človečnost napram živalim. Zakoni, ki jih je država New York sprejela za varstvo živali, so tipični za slične zakone drugih držav. Ti zakoni prepoveduje vpriporitve borb med živalimi in tiam. Prepovedano je preveč goniti, mučiti ali raniti živali, pomanjkajne potrebne oskrbe živali se tudi kaznuje. Pregrešek je tudi prodajati ali izpostavljanje bolne živali. Ni dovoljeno prodati onesposobljene konje. Protizakonito je zastrupiti živali, kakor tudi nasuti na javne prostore snovi, ki so škodljive za živali. Prepovedano je tudi prevajati živali za več kot 28 ur, ne da bi se med potom izkrciale.

Vsak državljan ima pravico posegati vmes, da prepreči čin okrutnosti napram živali, ki bi se vršil v njegovi prisotnosti.

Mraz v Montani.

BUTTE, Mont., 3. avgusta. — Zimske suknje so morali večeraj zopet privleči na dan, ko je pa let sneg in temperatura znaša 41 stopinj. Na Mount Powell je padel neg in temperatura znaša 41 stopinj.

PRAV VSAKDO —
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudoviti uspehi —
MAJ OGLASI
v "Glasu Naroda"

Gozdni požarji v Primorju.

V Trnovskem gozdu gori že več uničeni. Nekaj upanja je še na jedni. Središče požara je na Tisov-senske pridelke. Požari v borovih eu. Požar je nastal baje vsled ne-nasadih okoli Dutovelj se vrstijo sreče v neki ogljenici, ki se je pro-dan za dnem. V kopinskem borodrla. Ljudje gasojo, pa ne poma- vem nasadu je škoda velika. No ga nič. Ogenj se širi vedno opas- Colski gori v rihemberški občini neje. V globokih gozdnih doli-se je trava popolnoma posušila. nah sploh ni mogoče priti blizu Najbrže zaradi kake iskre iz želez- ognja. Velik požar se je razvil tu- niškega stroja se je trava vnela in di na grebenu Nanosa. Požar v zgoraj je velik kompleks gozda od gozdu nad Brestovico pri Divači rihemberškega gradu do Grdega je napravil škode 50,000 lir. Na Če- žleba.

Manjši požari so na vseh koncih in krajih. Komaj se ljudje vrnejo z enega pogorišča, že bije plat zvo- na in jih kliče drugam na pomoč, da se ogenj pogasi.

Na Krasu je afriška vročina. Na rikalnimi vstaši in zveznimi vojniki solnec je 45 stopinj toplote, v sen- v bližini Agua Dulce je bilo ubi- ci 34. Kuruza, kropir in fižol so tih petnajst vstašev.

15 upornih papistov ubitih.

MEXICO CITY, Mehika, 3. av- gusta. — V spopadu med 150 kle- na in bližini Agua Dulce je bilo ubi- ci 34. Kuruza, kropir in fižol so tih petnajst vstašev.

NOVE SLOVENSKE PLOŠČE COLUMBIA

NOVE PLOŠČE

10 inches po 75c.

ČLANI KVARTETA "JADRAN" s spremljevanjem orkestra.

25084F (Nočni Čuvaj) (Pevec na Noč)

MARY UDOVICH in JOSEPHINE LAUSCHE

25085F (Cingel — Congel, Duet) (So Ptice Zevane, Duet)

ANTON SHUBEL, Bariton s spremljevanjem orkestra.

25086F (Še Kikeljco Prodala Bom) (Gor Čez Jezero)

10 inch 75c.

ANTON SHUBEL, Bariton

25087F (Bod' Moja, Bod' Moja) (Nebeska Zenitev)

MARY UDOVICH in JOSEPHINE LAUSCHE

25088F (Študentski Spomin) (Čez Savco v Vas Hodiš)

VOJAŠKA GODBA "KRUG"

25077F (Štajerski Landler) (Dolenjska Polka)

HOYEK BRATA

25078F (Neverna Ančka, Valček) (Dunaj Ostane Dunaj, Koračnica)

Ga. A. ŠVIGEL in NJEN KVARTET

25084F (Kukavice) (Upanje)

SIMONČIČ BRATER

25086F (St. Clarski Valček) (Newburgh March)

25087F (Ainc Polka) (Štajerš)

25088F (Spic Polka) (Pokotš)

ŠTRUKELJ TRIO

25080F (Ober Štajerš)

25081F (Slovenski Poskočni Čolci) (Nemški Valček) (Cerniška Polka)

J. LAUSCHE in M. UDOVICH, Duet

25079F (Danici)

25075F (Domace pesmi) (V slovo)

25076F (Slovenske pesmi) (En let in gol) (Ljubca moja)

HOYEK TRIO s Petjem

25070F (Al' Me Bož Kaj Rada Imela) (Odprl Mi Dekle Kamrilo)

MOŠKI KVARTET "JADRAN"

25087F (Ne planina) (Fantje se zbirajo)

HOYEK TRIO

25083F (Samo še enkrat, Valček) (Ven pa not, Polka)

25082F (Paster Tane) (Ribaniška Polka)

25074F (Bokolska Koračnica) (Kda je moja Ljubica, Valček)

COLUMBIA ORKESTER

25088F (Dve Crni Oči) (Cariotta Valček)

12070F V finskih dolinah, Šotih Na krovu ladje, Valček Jahriov Novitetel Kvintet

12080F Lastovk valček Usmili se imo, Valček Ruski Novitetel Orkester

12072F Spominladi Valček Sladko viločica, Valček Ruski Novitetel Orkester

25071F Šebelina koračnica Regiment po cesti gre (s petjem) Hojeek Trio

25088F Polka Štajerjev Ti si moja, Valček Hojeek Trio

25080F Jaka na St. Clars, Polka Clevelandski valček Hojeek Trio

12 inch \$1.25

ČLANI JADRANSKEGA KVARTETA

s spremljevanjem Orkestra.

25085F Kmečka Svata, Del 1

25086F Kmečka Svata, Del 2

VSAKI POŠILJATVI PRILOŽIMO 200 IGEL BREZPLAČNO — Manj kot šest plošč se ne pošlje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Zenske smatrajo

Severa's Regulator za čudovito toniko, ki pomaga žaravi zaščiti zdravje in moč. Tisoteri jo stave in redno uporabljajo. Vprašajte lekarnarja.

SEVERA'S REGULATOR

ZAKAJ SO NAŠE POŠILJATVE NAJCENEJŠE IN NAJHITREJŠE? KER JE NAS PROMET NAJVEČJI IN KER SO NAŠE ZVEZE V STAREM KRAJU NAJBOLJE VPELJANE!

Udobnosti, ki izvrirajo iz poslovanja v velikem obratu, pridejo našim strankam v korist.

Naši stroški za posamezna nakazila so manjši, valod šer so cene pri nas nižje kot pri agenciji ali zavodu, ki mora postati Vaša nakaznica v izvrženje v New York.

Hlritost našega poslovanja je nedosegljiva, radi našega velikega prometa lahko vzdržujemo tako obširno zvezo, da se posveča našim nalogam največjo pozornost.

Naše denarne nakaznice odplojemo z vsakim brzozarilkom, ki odpluje iz New Yorka — toraj brez zamude in nadaljnega posredovanja.

Naše cene so objavljene dnevno v listu "Glas Naroda".

Za zneske nad \$200.— računamo primerno nižje ceno, katero vam radovalje sporočimo predno nam pošljete nalog.

Mi imamo največ poslov s strankami izven New Yorka, kar dokazuje, da se lahko ekviriti z našim poslovanjem vsak, pa najbo še tako daleč proč od poslovnega središča Amerika.

Pošljite toraj Vašo prihodnjo denarno pošiljato nam v izvršitev.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK

MONT ORIOLO ROMAN. Spisal Guy de Maupassant. — Za G. N. priredil G. F.

34 (Nadaljevanje.)

Nato je odšel po griču navzdol. Pred vratmi naprave sta prihite superintendent in blagajničar, prevzeta od stare kompanije, da pozdravita svojega načelnika. Prejšnji ječar je po vojaški pozdravil in blagajničar se je priklonil kot berač, ki sprejme milodar.

— Andermatt je vprašal: — Ali je inšpektor tukaj? Superintendent je odgovoril: — Da, gospod predsednik, vsi gospodje so prišli.

Bankir je stopil v vežo, med množico kopalnih strežnic in rešpektja polnih natakarijev, se obrnil na desno stran ter odprl neka vrata. Tam, v veliki sobi, ki je izgledala kot študijska soba, polna knjig in dopisnih kipov znanstvenikov, je videl zbrane vse člane ravateljskega sveta, ki so bili takrat v Envalu. Bili so:

Njegov tast, marki, Gontran, Oriola, oče in sin, ki sta izgledala kot gospoda ter nosila dolgi suknji, Paul Bretigny in dr. Laton.

Hitro so si stisnili roke, nakar so sedli in Andermatt jih je nagovoril na naslednji način:

— Ostalo nam je važno vprašanje, da ga uravnamo, namreč krčenje vrelcev. Moja ideja glede tega predmeta je povsem različna od one inšpektorja. Doktor predlaga, naj damo trem glavnim vrelcem tukaj imena treh voditeljev medicinske profesije, ki se nahajajo tukaj. Res je, da bi bilo to laskavo zanje, da bi jim ugajalo ter jih priklenilo še bolj trdno na nas. Lahko pa ste prepričani, gospodje, da bi s tem odtujili za vedno vse njih odlične tovariše, ki se še niso odzvali našemu povabilu in katere moramo prepričati o velikanski uspešnosti naših vrelcev za vsako ceno in neglede na žrtve.

— Vsled tega predlagam, da damo enostano ime moje žene prvemu vrelcu, ki je bil razkrit in ostalima dvema imena gospodičen Oriol. Nato bomo imeli vrelce Kristijana, Lujiza in Šarlota. To zveni zelo lepo. Kaj pravite k temu?

Njegov predlog je bil sprejet, celo od dr. Latona, ki je dostavil:

Nato povabimo lahko gospode Mas-Rousell, Cloche in Remisot, da nastopijo kot botri.

— To je izvrstno. — Je rekel Andermatt. — Jaz sam bom pohitel tjakaj, da jih vidim. Sprejeti bodo, prepričan sem, da bodo sprejeli. Vi vsi hoste torej ob tleh pri cerkvi, kjer bo stvorjen sprevid. Nato je odšel z velikom naglico.

Markij in Gontran sta mu sledila takoj. Oba Oriola, noseča cilindre, sta odšla skupaj, drug poleg drugega po beli cesti. Dr. Laton je rekel Paulu, ki je došel v noči poprej, da bo navzoč pri slavlju:

— Jaz sem vas zadržal, moj dragi gospod, da vam pokažem nekaj, od česar si obetam naravnost čudeže. To je moj zdravniški inštitut avtomatične gimnastike.

Prijel ga je za roko ter ga odvedel ven. Komaj pa sta stopila v vežo, ko je eden strežnikov ustavil doktorja.

— Gospod Riquier čaka na svojo kopal.

Dr. Laton je govoril v prejšnjem letu zelo o želodčnih izpiranjih, katera je tako hvalil in izvrševal dr. Bonnefille v napravi, koje inšpektor je bil. Časi pa so izpremenili njegove nazore in "Braduc tubo" so postale največji mučilni instrument novega inšpektorja, ki jih je potiskal navzdol po grlu vsakega z naravnost deško naslado.

Vprašal je Paul Bretignyja:

— Ali ste imeli kdaj priliko videti to majhno operacijo? — Ne, nikdar.

— Potem pojdite z menoj ter si jo ogledajte. Je zelo smešno.

Odšla sta v sobo za pršno kopal, kjer je že čakal M. Riquier, oni rdečelični mož, sedeč na lesenem stolu. Preizkušal je v tem letu neke nove razkritih vrelcev, kot je preizkušal vsako leto one vseh novih resortov.

Kot zločinec starodavnih časov, ki je čakal na eksekucije, je bil napol zadavljen od neke vrste prisilnega jopiča iz platna, ki naj bi obvaroval njegovo obleko pred ponesnaženjem. Nosil je oni bedni, žalostni izraz bolnikov, ki čakajo na zdravnika, da jih operira.

V trenutku, ko se je pokazal zdravnik, je prijel strežnik za dolgo cev, razdeljeno na tri dele v bližini sredine. Nato je pritrtil mož en konec na pipo, ki je bila spojena z vrelcem. Drugi konec je visel v stekleno posodo, v katero naj bi pozneje tekla izmetana vsebina želodeca. Nato je prijel inšpektor za trdno foko tretji del cevi ter se približal M. Riquierju s prijaznim obrazom. Potisnil je cev v usta bolnika ter jo pričel potiskati s pretno po grlu navzdol, ponavljajoč neprestano: — To je dobro, izvrstno, to bo zelo dobro!

M. Riquier, ki je divje zrl in kateremu so pričele pene stopati na ustni, se je pričel daviti in strašno koleati. Nato, čeprav je bil privezan na naslonjači stola, je vzpizoril divji poskus, da se oprosti te peklenske cevi, ki je prodirala v njegovo tela.

Ko je pogoltnil kakega pol metra, je rekel zdravnik:

— Da, na dnu smo! Navijte cev.

Strežnik je odprl vodo in kmalu je pričel želodec invalida vidne naraščati, ko se je poplagoma polnil z mlačno vodo vrelca.

— Zakašljajte. — je rekel zdravnik, — zakašljajte, da pomagata pronicanju vode navzdol.

Mesto da bi zakašljajal, se je pričel ubogi vrag tresti in izgledal je kot da mu bodo stopile oči z jamie. Naenkrat pa je bilo čuti lahno žuborenje na tleh poleg stola. Trojna cev je pričela delovati in vsebina želodeca je tekla sedaj v stekleno posodo, v kateri je iskal doktor z zanimanjem znake katarja in sledove nepopolne prebave.

— Vi ne smete nikdar več jesti graha ali solate! Nikake solate! Vi je sploh ne prebavite Tudi nikakih jagod ne, nikakih jagod! Najmanj stokrat sem vam že pripovedoval, da nikakih jagod!

M. Riquier je bil očividno strašno razkačen. Razburjal se je, ne da bi mogel govoriti, s cevjo v sebi. Ko pa je bilo pranje končano ter je zdravnik spretno odstranil cev in zamašek, je vzkliznil:

— Ali je moja krivda, če jem vsaki dan solato, ki uničuje moje zdravje? Ali ni vaša dolžnost nadzorovati jedi vaših hotelskih maragerjev? Prišel sem v vašo novo obdobje, ker so me zastrupljali s strašno hrano v stari, a pri moji veri, slabše se mi godi v vaši veliki baraki na Mont Oriolu!

Zdravnik ga je moral potolažiti ter mu obljubiti zopet in zopet, da bo on osebno nadzoroval mizo invalidov.

Nato je zopet prijel Paula pod roko, ter ga odvedel naprej. Rekel je:

— Moje posebno zdravljenje z avtomatično gimnastiko temelji na zelo smotrenih principih. Vi poznate moj sistem organometrične medicine, kaj ne? Jaz sem mnenja, da izvirajo številne naše bolezn iz prevelikega razvoja enega organa na škodo drugih, kojih delovanje se ovira ter uniči s tem splošno harmonijo telesa, kar je vir najbolj resnih neredov.

KNJIGARNA GLAS NARODA SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

MOLITVENIKI:

Table of prayer books and religious texts with prices. Includes 'Domača molitvena knjižica', 'Ključni molitveni', 'Nebom Naš Dom', 'Ključni molitveni', 'Ključni molitveni'.

Angleški molitveniki:

Table of English prayer books and religious texts with prices. Includes 'Child's Prayerbook', 'Key of Heaven', 'Key of Heaven', 'Catholic Pocket Manual', 'Ave Maria'.

POUČNE KNJIGE:

Table of educational books with prices. Includes 'Angleško slovenska beseda', 'Amerika in Amerikanci', 'Angleška slovnica', 'Slovenska slovnica', 'Slovenska slovnica', 'Slovenska slovnica'.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prijavi in drugih stvarih. Vsled naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljše pojasnila in priporočila, vedno le prvotne brezpartijske.

Tudi nedržavljan zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnja vsaj en mesec pred odločitvijo in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naseljskega komisarja.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška prijavljenska postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje može s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote. Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljencev letno. Do polovice te kvote so upravičeni starši ameriških državljanov, moške ameriških državljanov, ki so se po 1. junija 1928. leta poročili in poletelci, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripisani v to kvoto za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti, pa se ne sprejema nikakih prošelj za amerišanske vizeje.

SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street NEW YORK

Large table of book titles and prices. Includes 'Domači živinozdravniki', 'Izlet gospoda Bredčka', 'Zbirka domačih zdravil', 'Razne povesti in romani', 'Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko', 'Kako dobiti svojce iz starega kraja'.

Kretanje parnikov Shipping News

Table of shipping schedules and routes. Includes dates like '7. avgusta: Pres. Wilson, Trst', '28. avgusta: Reliance, Cherbourg, Hamburg', '29. avgusta: Berengaria, Cherbourg, Bremen'.

Advertisement for DVA poletna izleta na velikih HITRIH PARNIKIH WHITE STAR LINE Olympic Majestic. Includes details about ship capacity and departure dates.

Table of book titles and prices. Includes 'Rdeča in bela vrtnica', 'Slovenski književci', 'Slovenski književci', 'Slovenski književci', 'Slovenski književci'.